

עשרה בטבת

פעילות משותפת לכיתות א-ג

רבי יהושע והמתאבלים על ירושלים

אחרי שחרב בית המקדש השני, היו אנשים רבים שהמשיכו להתאבל על המקדש: הם לא אכלו בשר ולא שתו יין. רבי יהושע, עבד בצעירותו במקדש כלוי - הוא שר וניגן במקדש. רבי יהושע ראה את האנשים שממשיכים להתאבל ולא אוכלים בשר ולא שותים יין, פנה אליהם ושאל: מדוע אינכם אוכלים בשר? ענו האנשים: איך נאכל בשר שבכל יום הוקרבו במקדש קורבנות מבשר ועכשיו אין מקדש ואין קורבנות? שאל אותם רבי יהושע: ומדוע אינכם שותים יין? ענו האבלים: איך נשתה יין שהיה בבית המקדש ועכשיו אין מקדש ואין יין במקדש? השיב רבי יהושע: אם כן, מדוע אתם אוכלים לחם - הרי היה גם לחם במקדש? ומדוע אתם אוכלים פירות הרי הביאו פירות למקדש כביכורים? שתקו האנשים ולא ידעו מה לומר. אמר להם רבי יהושע: בני, להתאבל יותר מדי אי אפשר, וגם לא להתאבל אי אפשר - שהרי המקדש נחרב. לכן קבעו חכמים לזכור את המקדש: מכין אדם סעודה גדולה - משאיר מעט אוכל זכר למקדש. בונה אדם בית - משאיר קיר בלתי מסויד, זכר למקדש. כמו שנאמר בספר תהילים - אם אשכך ירושלים תשכח ימיני. מעובד על פי תלמוד בבלי, מסכת סוטה, פרק ט"ו, סעיף ד'

שאלות לדין

- מה דעתם על ההתנהגות של האבלים?
- האם כך ראוי לזכור את המקדש?
- האם יש לכם הצעות איך זוכרים דברים שחשובים לנו?
- למה היה חשוב כל כך לאבלים להתאבל על בית המקדש?
- האם אתם מתגעגעים למשהו?
- הישבו על דבר שאתם מתגעגעים אליו, היכן אתם חשים זאת בגוף?
- מה אתם עושים כשאתם מתגעגעים?
- איך זוכרים דבר חשוב?
- למה האנשים לא משיבים לשאלה האחרונה שמעלה רבי יהושע?
- מדוע, לדעתכם, רבי יהושע מציע לזכור את המקדש דווקא בשמחה ובבניית בית?

מקור

אם אֶשְׁכַּחךָ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי, תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אֵם לֹא אֶזְכְּרֶכֶּי, אֵם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי תהילים, פרק קל"ז, פסוק ו'

חילים

תשכח ימיני - ידי ימיני תאבד את כוחה

שאלות לדיון

- האם שמעתם פעם את המילים שבמקור?
- האם אתם יודעים באיזה טקס אומרים אותם?
- האם נכחתם בחתונה?
- האם אתם זוכרים את שבירת הכוס?
- איך אנחנו מעלים את ירושלים על ראש שמחתנו?
- למה שוברים כוס בזמן שמחה?
- האם קרה לכם שכוס אהובה או חפץ אחר נשברו? מה הרגשתם?
- מה אומרים לכם בדרך כלל כשאתם שוברים כלי? [כעס, 'מזל טוב' כעידוד, הדבקה ואיחוי]

מקור

"שבחי ירושלים"

שבחי ירושלים את ה'
הללי אלוהיך ציון.
כי חיזק בריחי שערייך
ברך בנייך בקרבך.

מתוך תהילים, פרק קמז, פסוקים יב-יג

שאלות לדיון

- מדוע ירושלים משבחת את אלוהים - האם עיר יכולה לשבח?
- מה הברכה בכך שהבריחים [מנעולים] חזקים?
- איך, לדעתכם, בניה של ירושלים מבורכים?
- הציעו הצעות לברכה ששורה על תושבי העיר?